

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

S., dnia 06 kwietnia 2016 r.

Sąd Rejonowy Szczecin - Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie, Wydział VIII Rodzinny i Nieletnich w składzie:

Przewodniczący SSR Marta Ścisłowska

Protokolant : Pamela Wolska

po rozpoznaniu w dniu 6 kwietnia 2016 r. w Szczecinie

sprawy z powództwa G. N.

przeciwko D. N.

o ustanowienie przez sąd rozdzielnosci majątkowej

I. oddała powództwo,

II. zasądza na rzecz pozwanego od powódki kwotę 360 (trzysta sześćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego,

III. odstępuje od obciążania powódki kosztami procesu w pozostałym zakresie.

UZASADNIENIE

Pozwem który wpłynął do tutejszego Sądu dnia 7 stycznia 2016 roku G. N. wniosła o „zmianę daty rozdzielnosci majątkowej – od stycznia 2013 roku” zawartej pomiędzy powódką, a pozwanym D. N. oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów procesu.

W uzasadnieniu powódka wskazała, iż w dniu 19 grudnia 2013 roku została ustanowiona między stronami rozdzielnosc majątkowa. Małżeństwo stron zostało zawarte 20 kwietnia 1996 roku i od stycznia 2013 roku borykało się z problemami finansowymi. Pozwany zaczął późno wracać do domu, a jego pomoc w utrzymaniu domu ograniczyła się. W czerwcu 2013 roku pozwany oznajmił, że ma inną kobietę a w sierpniu 2013 roku wyprowadził się z domu. W grudniu 2013 roku strony zawarły umowę o rozdzielnosci majątkowej, a pozwany przepisał na wspólną córkę stron część mieszkania. Powódka wskazała, iż nie wiedziała, że pozwany zalega z daninami publicznymi oraz podniosła, że celowo wprowadzał ją w błąd w kwestii swoich dochodów, aby wydłużyć okres trwania wspólności, czym zabezpieczał się na ewentualność wspólnych spłat długów. Powódka wskazała, iż z posiadanych przez nią informacji wynika, iż pozwany nie reguluje swoich zobowiązań powstałych jeszcze w czasie wspólnego pożycia stron.

W odpowiedzi na pozew pozwany reprezentowany przez adwokata wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powódki zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu pozwany podniósł, iż zawarcie umowy majątkowej przez strony spowodowało, że została wyłączona możliwość ustanowienia przymusowego ustroju majątkowego, o którym mowa w art. 52 k.r.o. Dodatkowo z ostrożności procesowej pozwany wskazał, iż nie zachodził wyjątkowy wypadek uzasadniający wystąpienie z żądaniem orzeczenia rozdzielnosci z dniem wcześniejszym niż dzień wytoczenia powództwa, zwłaszcza, że w styczniu 2013 roku strony mieszkały razem i prowadziły wspólne gospodarstwo domowe. Rzekome wprowadzenie w błąd powódki nie zostało udowodnione. Powódka nie uchyliła się od złożonego oświadczenia woli. Pozwany nie utrudniał i nie odmawiał powódce dostępu do dokumentacji prowadzonej działalności gospodarczej. Korespondencja związana

z prowadzoną przez niego działalnością doręczana była na ówczesny adres stron, w związku z czym zdaniem pozwanego nie sposób przypuszczać, że powódka nie wiedziała o korespondencji dotyczącej zobowiązań. Dodatkowo pozwany dzięki prowadzonej działalności był w stanie płacić za utrzymanie domu, na czym korzystała jego rodzina ponieważ miała środki do życia. Strony prowadziły wspólne gospodarstwo domowe, a jako że pozwany nie ukrywał przed powódką żadnych zobowiązań finansowych, czy tym bardziej nie postępował w tych sprawach wbrew woli powódki, to strony powinny wspólnie ponosić ewentualną odpowiedzialność za zobowiązania powstałe w tym okresie. Pozwany jednocześnie zaprzeczył, iż motywacją do zmiany majątkowego ustroju małżeńskiego było jego przeprowadzenie się do innej kobiety. Strony decyzje o rozstaniu podjęły wspólnie. Pozwany w tamtym czasie miał podstawy do zaakceptowania stanowiska powódki. Pozwany uznał, że skoro każda ze stron zaczynała prowadzić nowe gospodarstwo domowe, co wiązało się z separacją faktyczną stron, to należało ustanowić rozdzielną majątkową. Pozwany nie utrudniał powódce ustanowienia aktu notarialnego w tym przedmiocie,

Na rozprawie w dniu 6 kwietnia 2016 roku powódka sprecyzowała żądanie wskazując, iż domaga się ustanowienia rozdzielności z datą 1 stycznia 2013 roku, a następnie wskazała, że żąda ustanowienia rozdzielności z datą 1 stycznia 2010 roku.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

D. N. i G. N. zawarli związek małżeński w dniu 20 kwietnia 1996 roku w S.. Z małżeństwa pochodzi dorosła córka stron.

Bezsporne, a nadto dowód: odpis skrócony aktu małżeństwa, k. 4;

zeznania powódki G. N. – k.37-38

zeznania pozwanego D. N. – k. 38-39

W styczniu 2013 roku pozwany mówił żonie, iż nosi się z zamiarem rozstania, wówczas już spotykał się z inną kobietą. W ciągu dnia był nieobecny w domu, wracał jednak na noc. Małżonkowie prowadzili wówczas wspólne gospodarstwo domowe. Powódka była zatrudniona za najniższe krajowe wynagrodzenie, które nie wystarczało na pokrycie wszystkich wydatków. Powódka zwykle uiszczala opłaty za mieszkanie. Pozwany natomiast prowadził działalność gospodarczą w zakresie prac remontowych i budowlanych i osiągał z tego tytułu wynagrodzenie w wysokości około 2000-2500 zł, jednak te dochody nie były regularne. D. N. robił zakupy do domu z których korzystała cała rodzina. Małżonkowie wówczas razem utrzymywali córkę.

W czasie wspólnego zamieszkiwania stron przychodziły wysokie rachunki za telefon z którego korzystał pozwany. Obecnie pozwanemu pozostała do spłaty z tego tytułu kwota 3000 zł w tym odsetki od 2000 roku. Małżonkowie posiadali samochód zakupiony na raty, które wspólnie spłacali do 2012 roku. Powódka była właścicielem tego samochodu, a korzystał z niego pozwany. Miała miejsce taka sytuacja, że powódka spłacała mandaty męża, gdy przyszło pismo w tej sprawie. Przed wyprowadzeniem się z mieszkania pozwany zwrócił się do żony o zaciągnięcie u swojej matki pożyczki w wysokości 1.600 złotych. Pozwany zwrócił tę pożyczkę w okresie 1,5 roku.

W czasie wspólnego pożycia pozwany nie opłacał składek ZUS i podatku w terminie. Nie rozmawiał on na ten temat z żoną.

Dowód: zeznania powódki G. N. – k.37-38

zeznania pozwanego D. N. – k. 38-39

W czerwcu 2013 roku pozwany poinformował żonę, iż od niej odchodzi, po czym na przełomie lipca i sierpnia 2013 roku wyprowadził się z domu. Od tamtego czasu nie dokładał się do utrzymania powódki.

Kiedy małżonkowie się rozstali podjęli decyzje o zawarciu umowy o rozdzielną majątkową.

W dniu 19 grudnia 2013 roku w formie aktu notarialnego sporządzonego przez notariusza Z. C. strony zawarły umowę o ustanowieniu rozdzielności majątkowej wyłączając w małżeństwie ustawową małżeńską wspólność majątkową z dniem podpisania aktu ((...)).

Notariusz wyjaśnił stronom, na czym ta umowa polega. G. N. nie podważała nigdy ważności umowy o rozdzielność majątkową. Pozwany nie wyłudził od powódki podstępem podpisania umowy. Nie wprowadził jej w błąd i powódka nie działała pod wpływem błędu podpisując tę umowę. Nie uchylała się od skutków prawnych tej umowy, nie chciała, żeby została uznana za nieważną. Obecnie również nie domaga się uznania tej umowy za nieważną. Gdyby wiedziała na dzień podpisania umowy o długach męża również taką umowę by podpisała. Pozwany również nie uchylał się od skutków prawnych zawarcia tej umowy i nie kwestionował jej ważności.

W dniu 10 stycznia 2014 roku aktem notarialnym sporządzonym przez notariusza Z. C. D. N. darował na rzecz córki K. N. udział 1/2 części w spółdzielczym własnościowym prawie do lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w S. przy ul. (...) w S., dla którego Sąd Rejonowy Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie prowadzi księgę wieczystą (...).

Przedmiotowe spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu zostało nabyte przez D. i G. N. w 2000 roku na zasadzie wspólności ustawowej majątkowej małżeńskiej. Przy podpisywaniu umowy darowizny D. N. i G. N. działająca jako przedstawiciel ustawowy małoletniej wówczas K. N., okazali umowę o ustanowieniu w ich małżeństwie rozdzielności majątkowej. W treści aktu notariusz na podstawie zgromadzonych dokumentów złożył wnioski o wpisanie do wyżej wymienionej księgi wieczystej K. N. w udziale do 1/2 części oraz G. N. w udziale do 1/2 części w miejsce G. i D. N. wpisanych na zasadzie małżeńskiej wspólności majątkowej.

Dowód: zeznania powódki G. N. – k.37-38

zeznania pozwanego D. N. – k. 38-39

umowa o ustanowieniu rozdzielności majątkowej ((...)) – k. 28-29

kserokopia umowy darowizny ((...)) – k. 30-31

W grudniu 2015 roku na adres zamieszkania powódki przysłała korespondencja do pozwanego, z której wynika, iż pozwany od października 2010 roku nie opłacał zobowiązań i na dzień 17 listopada 2015 roku posiadał zaległość wobec Urzędu Skarbowego oraz (...) Urzędu Wojewódzkiego w S. na łączną kwotę 96.927 zł.

Dowód: stan zaległości – k. 25-27

Sąd zważył, co następuje:

Wniesione powództwo podlegało oddaleniu.

Stan faktyczny w sprawie Sąd Rejonowy ustalił na podstawie zeznań stron oraz materiału dowodowego w postaci dokumentów załączonych do akt sprawy, których wiarygodność i prawdziwość nie budziła wątpliwości Sąd i nie była kwestionowana przez żadną ze stron.

Podstawę żądania powódki stanowił art. 52 k.r.i.o. zgodnie z którym z ważnych powodów każdy z małżonków może żądać ustanowienia przez sąd rozdzielności majątkowej. W wyjątkowych wypadkach sąd może ustanowić rozdzielność majątkową z dniem wcześniejszym niż dzień wytoczenia powództwa, w szczególności, jeżeli małżonkowie żyli w rozłączeniu.

W niniejszej sprawie istotne znaczenie miał przede wszystkim bezsporny fakt zawarcia przez strony w dniu 19 grudnia 2013 roku umowy o ustanowieniu rozdzielności majątkowej wyłączającej w ich małżeństwie ustawową małżeńską wspólność majątkową z dniem podpisania aktu notarialnego ((...)).

Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego umowne wyłączenie wspólności ustawowej w czasie trwania małżeństwa wyklucza powództwo przewidziane w art. 52 § 1 k.r.o., niezależne od tego, jakiego okresu lub oznaczenia daty dotyczy późniejsze żądanie zniesienia wspólności majątkowej (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 czerwca 2003 r. III CKN 545/01, OSNC 2004/9/143, Biul.SN 2003/12/14, M.Prawn. 2004/13/615). Podobnie wskazał Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 30 maja 1996 r. stwierdzając, iż umowne wyłączenie wspólności ustawowej w czasie trwania małżeństwa wyklucza powództwo z art. 52 § 1 k.r.o. dotyczące okresu poprzedzającego zawarcie umowy. Istotą powództwa z art. 52 k.r.o. jest bowiem wyeliminowanie wspólności ustawowej między małżonkami, natomiast oznaczenie dnia ustania wspólności nie jest samodzielnym przedmiotem żądania, tylko koniecznym elementem zasadniczego rozstrzygnięcia. Oznaczenie w wyroku, który znosi wspólność majątkową, dnia ustania wspólności jest bowiem obligatoryjne i następuje z urzędu także wtedy, gdy powód, żądając zniesienia wspólności, o to nie wnosi (art. 52 § 2 k.r.o.). (por. III CZP 54/96, OSNC 1996/10/130).

Podkreślenia jednak wymaga, iż powyższe tezy dotyczą sytuacji, w której małżonkowie zawarli ważną umowę majątkową i doszło do umownego wyłączenia wspólności ustawowej w czasie trwania małżeństwa. Dlatego też mając na względzie, iż do umowy majątkowej stosuje się odpowiednio przepisy kodeksu cywilnego o czynnościach prawnych, w tym przepisy o wadach oświadczenia woli, Sąd w niniejszym postępowaniu ocenił przesłanki ważności zawartej przez strony umowy majątkowej. Poczynione ustalenia doprowadziły do stwierdzenia, że umowa sporządzona została we właściwej formie, jej treść nie budzi wątpliwości i zgodna jest z obowiązującymi przepisami. Żadna ze stron nie podnosiła, iż umowa jest nieważna. Powódka zeznała, że pozwany nie wyłudził od niej podstępem podpisania umowy. Nie działała ona pod wpływem błędu podpisując tę umowę. Nie uchylała się od skutków prawnych tej umowy, nie chciała, żeby została uznana za nieważną. Obecnie również nie domaga się uznania tej umowy za nieważną. Gdyby wiedziała na dzień podpisania umowy o długach męża również taką umowę by podpisała. Pozwany również nie uchylał się od skutków prawnych zawarcia tej umowy i nie podważa jej ważności.

Podkreślenia również wymaga, iż przy umowie darowizny udziału 1/2 części w prawie spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu przez pozwanego na rzecz wspólnej córki małżonkowie powołali się na zawartą umowę o ustanowieniu rozdzielnosci. Na jej podstawie notariusz stwierdził, iż małżonkowie stali się uprawnionymi z tytułu spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu w udziałach po 1/2 części w miejsce uprzednio istniejącej współwłasności majątkowej małżeńskiej, dzięki czemu możliwe było darowanie udziału 1/2 części należącego do D. N. córce oraz wpisanie jako uprawnionej w pozostałym zakresie tj. 1/2 części G. N..

Powyższe okoliczności dodatkowo przemawiają za przyjęciem, iż strony od początku uważały umowę za ważną i prawidłowo zawartą, co przejawiało się tym, iż posługiwały się nią i korzystały z zawartych w niej postanowień.

Jedynie na marginesie wskazać należy, iż w dacie od której powódka domagała się ustanowienia rozdzielnosci majątkowej strony mieszkały razem i prowadziły wspólne gospodarstwo domowe. W tej sytuacji sam fakt ponoszenia strat z tytułu działalności gospodarczej polegający na niepłaceniu przez pozwanego danin publicznych nie jest ważnym powodem ustanowienia rozdzielnosci majątkowej w rozumieniu art. 52 k.r.o. zwłaszcza, że powódka jak i jej córka korzystały z dochodów pozwanego przeznaczanego na potrzeby rodziny zamiast na spłatę podatków i innych zobowiązań.

Reasumując Sąd uznał, iż między stronami istnieje ustrój rozdzielnosci majątkowej ustanowiony z dniem 19 grudnia 2013 roku zawartą w formie aktu notarialnego ważną umowę wyłączającą w małżeństwie ustawową małżeńską wspólność majątkową (...).

W związku z tym, że po umownym wyłączeniu wspólności ustawowej w czasie trwania małżeństwa małżonkom nie przysługuje żądanie z art. 52 § 1 k.r.o., dotyczące okresu poprzedzającego zawarcie umowy, Sąd oddalił powództwo wniesione w niniejszej sprawie.

Jednocześnie w oparciu o art. 102 k.p.c. Sąd zasądził od powódki jako strony przegrywającej część poniesionych przez pozwanego kosztów procesu. Zgodnie ze wskazanym przepisem w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd

może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Do wypadków "szczególnie uzasadnionych" należą zarówno okoliczności związane z przebiegiem procesu, do których zalicza się sytuacje wynikające z charakteru żądania, jego znaczenia dla strony, subiektywne przekonanie strony o zasadności żądania itp., jak również leżące poza procesem. Wchodzi tu w grę także sytuacja majątkowa i rodzinna strony (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 sierpnia 2012 r. II CZ 93/12 LEX nr 1219500).

W niniejszej sprawie Sąd uwzględnił po stronie powódki okoliczność, iż jest ona zatrudniona za najniższym krajowym wynagrodzeniem i na swoim utrzymaniu posiada córkę. Zainicjowanie niniejszego postępowania spowodowane było tym, że w grudniu 2015 roku uzyskała informację o zadłużeniu pozwanego, o którym wcześniej nie miała wiedzy. Powodem wystąpienia z żądaniem były, zatem okoliczności leżące po stronie pozwanego. Pozwany przyznał, iż posiada tego rodzaju zadłużenie jednocześnie wskazał, że nie rozmawiał o tym z żoną i nie wie czy o tym wiedziała czy nie. Tymczasem w czasie trwania małżeństwa i wspólnego pożycia stron pozwany miał obowiązek informowania żony o okolicznościach wpływających na sytuację materialną rodziny, skoro tego nie czynił Sąd uznał, iż w związku wytoczeniem niniejszego powództwa przez powódkę, niezwłocznie po uzyskaniu informacji o zadłużeniu, zachodzą szczególnie uzasadnione powody by mimo przegrania procesu, obciążyć ją częściowo kosztami procesu należnymi pozwanemu, na które składało się wynagrodzenie jego pełnomocnika procesowego.

W niniejszej sprawie pozwany był reprezentowany przez adwokata. Zgodnie z §4 ust. 1 pkt 7 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r. poz. 1800) obowiązującego od dnia 1 stycznia 2016 roku stawka minimalna w sprawie o ustanowienie rozdzielnosci majątkowej między małżonkami wynosi 720 zł. Pozwany uiścił nadto opłatę skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł. Sąd zasądził od powódki na rzecz pozwanego kwotę 360 zł stanowiącą niespełna połowę należnych kosztów, odstępując od obciążania powódki tymi kosztami w pozostałym zakresie. Przy ustaleniu zakresu poniesienia kosztów procesu przez powódkę, uwzględniono zarówno okoliczności uzasadniające zastosowanie art. 102 k.p.c. wskazane powyżej w rozważaniach jak również fakt, iż powódka pokryła opłatę od pozwu w niniejszej sprawie w związku z czym i tak realnie poniesie koszty niniejszego postępowania w większym zakresie aniżeli pozwany.